

حساب اجاره‌ای چیست؟

مقوله سوءاستفاده از حساب‌های بانکی افراد غیر یا به اصطلاح پدیده «حساب‌های اجاره‌ای»، یکی از روش‌های پول‌شویی و پاکسازی ردپای منابع مالی حاصل از فعالیت‌های غیرقانونی در دالان حساب‌های بانکی است. شیادان و مرتکبان جرایم مالی با تطمیع افراد و اجاره حساب‌های بانکی‌شان ظاهر مشروع به عواید مالی حاصل از اعمال مجرمانه خود می‌بخشند. در این میان، فردی که آگاهانه یا با جهل به قانون یک یا چند فقره حساب بانکی خود را اجاره می‌دهد، به‌عنوان شریک یا معاون در جرم شناخته می‌شود و ناگزیر از تحمل پیامدهای حقوقی و کیفری این اقدام غیرقانونی نیست. حال پول‌شویی به چه معناست و چه فعالیت‌هایی ذیل این عنوان می‌گنجند.

پول‌شویی چیست؟

به بیان ساده، پول‌شویی تبدیل مال حاصل از جرم و عمل نامشروع به دارایی به‌ظاهر مشروع و قانونی است. در این فرایند، منشأ منابع مالی حاصل از اقدامی مجرمانه همچون سرقت یا قاچاق موادمخدر یا حتی فرار مالیاتی در پیچ‌وخم حساب‌های بانکی متعدد گم می‌شود تا فرد مجرم بتواند پول به اصطلاح «شسته‌شده» خود را وارد چرخه مبادلات اقتصادی مشروع کند. مطابق با نص صریح قانون مبارزه با پول‌شویی مصوب سال ۱۳۸۶ مجلس شورای اسلامی، پول‌شویی این چنین تعریف شده است:

۱. تحصیل، تملک، نگهداری و استفاده از عواید حاصل از جرم در صورتی که شخص علم به منشأ مجرمانه بودن آن داشته باشد.
  ۲. تبدیل یا مبادله یا انتقال عواید به‌دست‌آمده از طریق جرم منشأ برای پنهان یا کتمان کردن صورت مسئله جرم.
  ۳. پنهان یا کتمان کردن منشأ مجرمانه یا انتقال مستقیم یا غیرمستقیم عواید حاصل از جرم.
- پول‌شویی جرمی فرعی است و همواره با جرمی اصلی همچون اختلاس، ارتشا، قاچاق و سرقت قرین است. پول‌شویی باعث بروز اختلال در نظام اقتصادی می‌شود و پیامدهای زیان‌باری برای جامعه به همراه دارد.

مقام ناظر و قانون گذار با تدوین و اجرای قوانین مبارزه با پول شویی تلاش می کند تا فضای اقتصادی را برای مجرمان و تبهکاران ناامن کند و از ورود عواید مالی نامشروع به چرخه مبادلات پولی کشور مانع شود.

پول شویی از طریق حساب های بانکی اشخاص ثالث چگونه است؟

مجرمانی که پیش تر با ارتکاب جرایمی همچون قمار یا شرط بندی یا سرقت عواید مالی کلانی به چنگ آورده اند، با اجاره کارت یا حساب بانکی اشخاص ثالث، تلاش می کنند تا منشأ غیرقانونی منابع مالی خود را پاک سازی کنند.

در این روش، افرادی با عناوینی همچون فعال اقتصادی به سراغ کاربران ناآگاه می روند و یک یا چند فقره حساب بانکی برایشان افتتاح می کنند. سپس با در اختیار گرفتن اطلاعات هویتی و داده های محرمانه اشخاص از جمله نام کاربری و رمزهای عبور آنان مبالغ کلان حاصل از فعالیت های مجرمانه خود را واریز و برداشت می کنند و بدین ترتیب، بار تمامی پیامدهای حقوقی و کیفی اعمال نامشروع خود را بر دوش قربانیان خود می اندازند.

در این میان، سهم فرد اجاره دهنده از مشارکت در فعل مجرمانه مبلغ بسیار ناچیزی حق الاجاره و درعین حال، پیامدهای کیفی گسترده است. ادعای چنین افرادی مبنی بر جهل به قانون در محضر مراجع قضایی و انتظامی پذیرفته نمی شود و در قبال ریال به ریال مبالغ واریزی یا برداشت شده از حساب خود باید پاسخگو باشند.

شاید برخی گمان کنند که در میان میلیاردها تراکنش روزانه، نمی توان رد پای پول های کثیف پیدا کرد و مشارکت در نقل و انتقال منابع مالی نامشروع در دسر چندانی به دنبال ندارد. این در حالی است که نهادهای قانونی از جمله پلیس فضای تبادل اطلاعات و بانک مرکزی این دست از جرایم را به سرعت رصد و حساب های بانکی افراد متخلف را در کوتاه ترین زمان شناسایی و مسدود می کنند.